

og træffende Foredrag, som det ærede Medlem tidligere har holdt her i Salen, og som jeg har været særdeles glad ved at høre, idet hans Ord have været som talte ud af mit Herte, der have været Grunden til, at jeg i den senere Tid har været saa ordknap, idet jeg har sølt mig saa fuldstændig tilfredsstillet med det ærede Medlems Motivering, at jeg ikke har fundet mig foranlediget til at sige et eneste Ord, men, sørgelige Skjæbne! hvad er det, jeg nu seer? Nu seer jeg min tappre Kampfælle forlade Sagen i aaben Mark! Jeg havde troet, at han vilde have forsvaret den til første Stødværk, thi det kunde da have været tidsnok at vende om, hvis han skulde frygte for, at han ikke kunde føre Striden tilende; men han forlader, som sagt, Sagen i aaben Mark, ja, jeg havde nær sagt, at der endnu ikke er faldet et eneste skarpt Skud, langt mindre et Skud, som var dræbende. Det gjør mig derfor meget ondt, at det ærede Medlem nu vil forlade Sagen, men jeg haaber, dette skal advare alle Andre, der staae paa samme Side som jeg, imod at gaae frem paa en saadan Maade; jeg ved ikke, hvorledes jeg skal udtrykke mig, men i Selsproget vilde man have kaldt det Unionerie. De Herrer kunde imidlertid kalde det, hvad de ville, men jeg haaber, at de ville tage det til Advarsel og staae saa meget fastere paa det Grundlag, hvorpaa de tidligere have stillet sig og ikke følge det ærede Medlem i saa Henseende. Naar dette skeer, haaber jeg, at vi selv med Tabet af de saa Medlemmer, der tidligere have været med os, men som nu have stillet det foreliggende Forslag, ville kunne holde Sagen paa det samme Standpunkt, som tidligere. Jeg deler paa ingen Maade den Tro, som det ærede Medlem, der nys talte, har, at det andet Thing skulde modtage hans Forslag med Kyshaand, og at Sagen derved skulde være afgjort, ja, jeg maa sige, at jeg heller ikke ønsker det. Jeg ønsker vel at mærke, at Præsterne komme til at dele Skjæbne med alle andre Borgere i Staten, og at man ikke i mindste Maade fritager dem for den Børnepligtshyrde, der paaligger enhver anden Person i Samfundet. Jeg maa tilstaae, at det, trods Alt, hvad der er sagt, bestandigt har været mig ubegribeligt, hvorledes de Herrer have fun-

net taget Præsterne i deres beflyttende Haand paa den Maade, de have gjort, og det skulde undre mig, om Præsterne ikke vilde betakke sig for en saadan Favntagten som den, de ærede Herrer have gjort sig til Talsmand for. Det forekommer mig nemlig, at enhver getfellig Mand maa sætte sin Vre i at dele Skjæbne med enhver anden Borger i Staten, som kaldes under Vaaben, naar han overhovedet har de Qualificationer, som dertil udfordres, og naar jeg stiller mig paa Præsternes Standpunkt, maa jeg derfor endog forsvare dem imod de Herrer, og sige, at det er nedværdigende for dem, at man saaledes søger at unddrage dem den samme Vre for at forsvare sit Fædreland, som der tilkommer enhver anden Statsborger; jeg har det Haab, at jeg i denne Henseende har de fleste af Præsterne paa min Side. (En Stemme: De kunne gaae med frivilligt!) Det ærede Medlem siger, at Præsterne kunne gaae med frivilligt; men det Samme kan man sige om alle Statens Borgere. Dersom man kan komme dertil, saa for mig gjerne, men man skal ikke for Præsternes Bedkommende gjøre nogen Undtagelse fra, hvad der gjælder for alle andre Borgere. Jeg er tilbøielig til at betragte den Dmsfindtlighed, man viser for, at Præsterne ikke skulle gaae med i Soldaternes Række, for en saakaldt Allebørdsbarmhjertighed, og jeg antager, som jeg allerede har sagt, at de fleste Præster, idetmindste de, der have en sund Opfattelse og navnlig en sund Samfundsopfattelse, ville sige: Der tilkommer os ikke nogenjohmhelst Begunstigelse fremfor andre Borgere i Samfundet, naar der er Tale om at forsvare Fædrelandet. Gaaende ud fra disse Betragtninger skal jeg slutte med det Haab, at de ærede Medlemmers Forslag maa gaae alt Kjødets Gang, og, som saa meget Andet, blive lagt hen i Papirskassen, saaledes at man ikke mere seer det, men at Sagen maa gaae sin Gang og ende med, at Præsterne ikke blive fritagne for nogenjohmhelst Børnepligt. Med dette Dnske skal jeg ledsage Sagen og bede Enhver, som deler min Opfattelse, om at hjælpe til at forkaste et saa umodent Forslag som det, der her foreligges.

J. M. Hansen: Efter det, der nu er